

Jaarverslag 2022

1. VVDB zorgde voor een groeiend lerend netwerk van bewonersgroepen

1.1 Een hechter netwerk met meer ledengroepen

→ **9 burgergroepen** werden op de algemene vergaderingen in april en in november verwelkomd als nieuw lid.

In april waren dat: *Bewonersplatform Aarsele Praat* (Tielt), *Denktank PaalOnline* (Beringen), *Dorpsraad Ottenburg* (Huldenberg) en *Dorpsraad Waarbeke* (Geraardsbergen).

In november waren dat: *Burgerplatform Erembodegem word(t) wakker* (Aalst), *Dorpsraad Sint-Lambrechts-Herk* en *Dorpsraad Stevoort* (Hasselt), *Dorpsraad Denderhoutem* en *Dorpsraad Haaltert* (Haaltert).

→ Eind 2022 bestond het lerend netwerk van actieve bewonersgroepen in Vlaamse dorpen uit **72 ledengroepen**. **Twee burgergroepen** willen op de algemene vergadering in 2023 officieel lid worden, nl. *Dorpsteam Ginderbuiten* (Mol) en *Kumtichcomité* (Tienen).

→ Er was ook communicatie met zo'n 35 niet-ledengroepen.

→ Op de website werd een **Vlaamse kaart** met alle ledengroepen en hun contactgegevens alsook de thema's waarrond zij veel expertise verworven hebben, geactualiseerd.

→ Diverse bestaande zowel als opstartende bewonersgroepen kregen **coaching op maat**.

→ Beleidsmedewerker Maarten trok weerom op '**dorpenronde**' naar de groepen uit Erembodegem (Aalst), Beringen, Hasselt, Heusden-Zolder, Huldenberg en Kortenaken,

→ VVDB onderzocht of **mogelijke uitbreiding** met projectmatige burger- en andere initiatieven, die de leefbaarheid van dorpen verhogen, zinvol kan zijn. In 2023 zal daarop verder worden ingezet met de opstart van een nieuw lerend netwerk voor o.a. buurthuizen en dorpspunten.

→ Om de ledengroepen tot meer onderlinge uitwisseling te stimuleren en frisse, aanstekelijke ideeën nog meer te laten circuleren, werd eind 2022 **het 'doorgeefboekje'** opgestart. Het resultaat zal eind 2023 worden gepubliceerd.

→ In 2022 werd een kleine publicatie opgestart waarin werkende participatiemethodieken worden gepromoot. Hieraan werkt VVDB verder zodat het eind 2023 in afgewerkte versie kan worden gepubliceerd.

1.2 Een lerend netwerk van competentere bewonersgroepen

Door gerichte **vorming** aan te bieden, versterkte VVDB ook in 2022 de capaciteiten van de deelnemende bewonersgroepen. De verslaggeving van alle vormingen staat gebundeld op [deze pagina](#) van de VVDB-website. Dit was het aanbod:

A. Digitale vormingen

1. Vormings- en uitwisselingsavond rond participatie in fusiegemeenten met Tony Vermeire (burgemeester Lievegem) op 09/05.
2. Vormings- en uitwisselingsavond rond het Decreet Basisbereikbaarheid met Bert Meulemans (expert *Landelijke Gilden*) op 25/06.
3. Vormings- en uitwisselingsavond rond participatie in fusiegemeenten met Andy De Brabander (docent *HoWest* en bestuurslid *Leefbaar Varsenare*) op 17/11.
4. Vormings- en uitwisselingsavond rond jongeren met Pieter-Jan Teirlinck (Regionale Jeugddienst Meetjesland en bestuurslid *Bataljong*) op 08/12.
5. Vormingsavond voor ledengroepen rond gebruik van de VVDB-forumpagina op 21/12.

B. Live-vormingen

1. Algemene Vergadering op 23/04 met uitgebreid vormingsluik in *Den Hannekesnest* te Evergem. Eerst reflecteerden 5 burgers en 1 expert over de thema's van de 4 inspiratienota's van 2022 nl. basisbereikbaarheid, dienstverlening, eenzaamheid en kwalitatieve publieke ruimte op het platteland. Petra Van de Voorde (Obra I Baken) stelde ook de locatie, *Buurtpunt Den Hannekesnest*, uitgebreid voor. In de namiddag organiseerde VVDB een geleide wandeling met gids door het koppelingsgebied en de tuinwijk van Kerkbrugge-Langerbrugge. Dit zorgde voor extra netwerking.

- Inspiratiedag te Heldergem op 15/10 rond het thema ge(de)centraliseerde dienstverlening in fusiegemeenten. Voor de vorming waren de sprekers Jan Vermeulen (Burgemeester Deinze), Raoul Paridaens (Algemeen Directeur Puurs-Sint-Amands) en Tony Vermeire (consultant IDEA) aangetrokken. Er was tijd voor uitwisseling aan dialoogtafels. Daarna volgde de uitreiking van de GoeBezig-prijzen (zie verder).

In de namiddag organiseerde VVDB een geleide wandeling met gids langs de realisaties van de dorpsraden van Haaltert.

C. NIEUW: Het VVDB-bestuur trok op educatieve uitstap

Om de ledengroepen en andere geïnteresseerden in de toekomst nog meer te kunnen inspireren met kennis en goede praktijken, trok het VVDB-bestuur samen met de 2 beleidsmedewerkers begin november op educatieve uitstap naar America en enkele andere dorpen van Horst-aan-de-Maas in Nederland. De daar opgedane expertise zal in 2023 en 2024 verspreid over diverse vormingsmomenten worden aangeboden.

Er zit geen ik in samen. Alleen samen krijg je echt dingen voor elkaar.

Hay Mulders

1.3 Nieuwe inspiratie voor burgergroepen, lokale besturen en concullega's via 2 nieuwe dossiers en de actualisatie van 4 recente dossiers

→ 2 nieuwe inspiratienota's behandelen de thema's ge(de)centraliseerde dienstverlening en participatie in fusiegemeenten. Het thema voor het 1ste dossier werd VVDB ingefluisterd door een ledengroep. Het 2de thema kwam er doordat meer en meer steden tot fusie overgaan wat grote veranderingen meebrengt voor de dorpen. VVDB wil onderstrepen dat burgergroepen bij een fusie een belangrijk engagement op zich kunnen nemen inzake behoud of verhogen van de leefbaarheid van hun dorp of buurt. Lokale besturen zijn zich hier best van bewust en kunnen de werking of ook het oprichten van dergelijke inspraakgroepen faciliteren.

- De 4 inspiratienota's van 2022 kregen een kleine update. Deze documenten behandelen de thema's basisbereikbaarheid, dienstverlening, eenzaamheid en kwalitatieve publieke ruimte op het platteland.

Alle documenten zijn op [de homepage](#) van de website te vinden.

VVDB hoopt dat alle lezers en vooral de ledengroepen hier volop mee aan de slag gaan.

Houd ons op de hoogte van wat jullie ondernemen, dan kunnen wij ook jullie goede praktijken opnemen of er een inspiratienota rond opmaken!

2. VVDB stond in contact met lokale besturen en organiseerde vorming rond succesvolle participatie

Daartoe zette VVDB in op deze vorming en instrumenten:

- **Digitaal vormingsmoment voor lokale besturen** over de actuele tendensen binnen het domein burgerparticipatie door Prof. Bram Verschuere (UGent).
Een samenvatting hiervan staat bij de andere vormingen opgenomen op de website.
- **Model samenwerkingsovereenkomst** (convenant) tussen bewonersgroepen en lokale besturen (met bijhorend model huishoudelijk reglement voor bewonersgroepen).
- **Lijst van gegevens omtrent het participatief beleid van Vlaamse gemeenten**
Net als in 2020 en 2021 onderzocht VVDB verder welke lokale besturen in Vlaanderen een werking rond (dorps)participatie hebben. Dat zijn er almaar meer. Zo werden onder meer in Gistel en Haaltert dorpsraden opgericht.

3. VVDB zorgde voor een groeiend lerend netwerk van contact- en participatieambtenaren

Op 3 bijeenkomsten van het lerend netwerk van ambtenaren (1 fysiek te Ranst met in de namiddag ook een praktijkgerichte wandeling, en 2 onlinebijeenkomsten) kwamen **deze onderwerpen** aan bod:

- Hoe burgers aantrekken en burgerkracht inzetten?
- Hoe andere gemeentelijke diensten meekrijgen in het participatieverhaal?
- Stand van zaken inzake het gemeentelijk participatiereglement
- Rol en hervorming van adviesraden
- Werken met onlineplatformen
- Participatie met jeugd en kwetsbare doelgroepen
- Burgerinzet via kortlopende of langdurende initiatieven
- Buurtbudget/burgerbudget
- Dorpenbeleid Provincie Antwerpen

4. VVDB verzorgde diverse informatiekkanalen

- De website werd continu bijgewerkt en geactualiseerd.
- De Facebookpagina werd onderhouden.
- 11 *Mailchimp*-nieuwsbrieven gingen de deur uit naar ongeveer 1.340 adressen. Het leesbereik lag gemiddeld op 32,1 %.

5. VVDB probeerde de Vlaamse dorpsbewoners meer te betrekken bij de LEADER-werking

Hiertoe zette VVDB deze initiatieven op:

- **Digitale vorming** op 08/02 omtrent allerlei mogelijke subsidievormen, waaronder LEADER.
De LEADER-coördinatoren Tinne Van Looy (provincie Antwerpen) en Wouter Bertier (provincie West-Vlaanderen) deelden hiertoe hun expertise met de aanwezigen. Bekijk [de verslaggeving](#) van deze nuttige uitwisseling.
- **Promotie** van de LEADER-werking op de Inspiratiedag te Heldergem in oktober.
- **Contacten** met de LEADER-coördinatoren uit alle provincies omtrent de toekomstige ontwikkelingen binnen PDPO IV (2023-2027), en de mogelijkheden om burgergroepen hierbij nauwer te betrekken. Een aantal bestuursleden van VVDB-ledengroepen zullen in de Lokale Actiegroepen zeten.

6. VVDB signaleerde knelpunten en opportuniteiten aan de Vlaamse Landmaatschappij die daaruit conclusies trok in het kader van het Vlaamse dorpenbeleid

- **Opvangen en doorgeven van bottom up-signalen aan de Vlaamse Overheid**
VVDB kan de bij vormingen, uitwisselingen of individuele communicatie opgevangen signalen van dorpsbewoners en/of burgergroepen uit dorpen doorgeven aan Vlaanderen. Zo kan het Vlaamse dorpenbeleid rekening houden met deze ervaringen, en bogen op de expertise rond specifieke thema's die typisch in dorpen aanwezig zijn.
De opgevangen signalen werden rond 14 onderwerpen gebundeld: inspraak, dorpsconsulent of brugfiguur, mobiliteit, gemeentelijke dienstverlening, verdwijnen van detailhandel, noden door de toenemende digitalisering, veiligheid, het dorpshuis, wonen, zorg, verdwijnen van bankautomaten, werken met vrijwilligers, schaalvergroting door fusies en intergemeentelijke samenwerkingen, nood aan een andere manier van besturen.
- **Zetelen in de Vlaamse *Expertengroep Dorpen*, met VLM als trekker en samen met de belangrijkste Vlaamse spelers inzake plattelandsbeleid**

7. VVDB zette rolmodellen in de kijker via de *GoeBezig*-wedstrijd

De *GoeBezig*-prijs belooft bewonersgroepen en lokale besturen die een voorbeeld-functie hebben omtrent participatieve processen in dorpen. In 2022 draaide de wedstrijd rond het thema dienstverlening in dorpen.

Aan de winnaars **Plus-Plek Koninksem** uit **Tongeren** en de **gemeente Herentals**

wenst VVDB nogmaals PROFICIAT!

Nieuw: de winnaar van de burgergroepen Plus-Plek Koninksem kreeg van VDK-bank een cheque van €500 overhandigd.

Om af te sluiten nog een woord van **DANK** aan al wie op haar of zijn eigenste manier een steen of steentje bijdroeg aan de VVDB-werking in 2022 en zich geheel vrijwillig inzet om in Vlaamse dorpen naar meer veerkracht te streven en in Vlaanderen naar meer netwerking tussen bewonersgroepen.

CONTACTGEGEVENS

Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw

Ondernemingsnr. 0525.949.044 – RPR Gent

Maatschappelijke zetel: Heldergeraast 106, 9450 Heldergeraast

Correspondentieadres: Stroomstraat 1, 9968 Oosteklo

T +32 473 24 40 71

E info@dorpsbelangen.be

W www.dorpsbelangen.be

Volg ons op [Facebook](#)

Schrijf je in op [onze nieuwsbrief](#)

Met de gewaardeerde steun van

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte